

Aan de gemeenteraad

RAADSVOORSTEL

GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg - (Concept) jaarrekening 2024 en begroting 2026

KORTE SAMENVATTING

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) biedt de (concept) jaarrekening 2024, de conceptbegroting 2026 en de uitwerking van een mogelijke bezuinigingsopdracht ter zienswijze aan.

Jaarrekening

De jaarrekening sluit af met een positief resultaat van € 632.225 en is goedgekeurd door de accountant. Voorgesteld wordt € 316.225 toe te voegen aan de algemene reserve VRZL en een bedrag van € 316.000 terug te geven aan deelnemende gemeenten VRZL.

Met de toevoeging van € 316.225 aan de algemene reserve kent deze nog niet de maximale omvang van 4% van de begrotingsomvang maar heeft dit wel een positief effect op de weerstandscapaciteit VRZL.

Begroting

In de begroting 2026 zijn geen majeure beleidswijzigingen aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van de verdere implementatie van het vastgestelde beleid "een solide basis voor de toekomst".

Bezuinigingen

In het licht van bezuinigingen die dienen doorgevoerd te worden bij verschillende deelnemende gemeenten heeft de VRZL van haar Bestuur de opdracht gekregen om ook te kijken naar mogelijke bezuinigingen. Dit heeft geresulteerd in verschillende bezuinigingsmogelijkheden, namelijk:

1. Structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) VRZL vanaf 2026;
2. Bezuinigingen organisatie breed die kunnen leiden tot een structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten VRZL vanaf 2026;
3. Inzet van incidentele middelen 2025 en 2026.

Op basis van de vastgestelde begroting 2025 met een omvang van € 56.442.264 betekenen de voorgestelde bezuinigingen een structurele bezuiniging op de bijdrage door deelnemende gemeenten VRZL van 3,02%.

TOELICHTING

AANLEIDING

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) heeft de ontwerpbegroting 2026, de (voorlopige) jaarstukken 2024 en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Aan de raden wordt gevraagd om uiterlijk 23 juni hun zienswijzen op de ontwerpbegroting 2026, (concept) jaarrekening 2024 en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. Aangezien de behandeling plaatsvindt in de raadsvergadering van 27 mei kan de gemeenteraad haar zienswijzen tijdig aanreiken.

Het dagelijks bestuur dient voorafgaand aan het vaststellen van de begroting door het algemeen bestuur van de GR VRZL schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijzen. De ingediende zienswijzen en de gemotiveerde reactie worden samen met de ontwerpbegroting aangeboden aan het algemeen bestuur ter vaststelling in haar vergadering van 4 juli 2025.

MOTIVERING

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is één van de 25 veiligheidsregio's van ons land. Binnen VRZL werken de 16 gemeenten, Brandweer, Politie en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR, onderdeel van GGD Zuid Limburg) met elkaar samen om bij een ramp of crisis zo effectief mogelijk op te kunnen treden. Op basis van een gemeenschappelijke regeling is elke gemeente van de regio deelnemer en dus ook onderdeel van Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Jaarrekening 2024

Algemeen

De jaarrekening geeft inzicht in de financiële realisatie en prestaties van de GR over het afgelopen jaar. De organisatiestructuur van de VRZL bestaat uit twee primaire programma's: Crisisbeheersing & Rampenbestrijding en Brandweezorg. Ondersteunend daaraan opereert het programma Bedrijfsvoering.

De VRZL is een organisatie die klaar staat bij een brand, hulpverlening of 'flitsramp'. Ook voor langdurige crises staat de VRZL aan de lat. Daarnaast hoort het 'gewone' werk ook bij deze organisatie. De VRZL blijft zich inzetten om de organisatie meer robuust en toekomstbestendig te maken. In 2024 is de beweging van 'regelgericht' naar 'risicogericht werken' voortgezet, zijn nieuwe talenten geworven en opgeleid en zijn de nodige stappen gezet om de GHOR als onderdeel van de GGD per 1 januari 2025 officieel over te brengen naar en in te bedden in de VRZL.

De jaarrekening sluit af met een positief resultaat en is goedgekeurd door de accountant. Het positieve resultaat wordt ten dele toegevoegd aan de algemene reserve en ten dele teruggestort aan de deelnemende gemeenten, dit bestemmingsvoorstel past binnen de hiervoor gemaakte afspraken.

Het nog te bestemmen resultaat na reeds goedgekeurde mutaties in de reserves door het algemeen bestuur bedraagt € 632.225 positief. Voorgesteld wordt om, uit het nog te bestemmen resultaat 2024 van € 632.225, een bedrag van € 316.225 toe te voegen aan de algemene reserve VRZL en een bedrag van € 316.000 terug te geven aan deelnemende gemeenten VRZL.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 14 oktober 2022 heeft het algemeen bestuur de nota reserves en voorzieningen vastgesteld waarin bepaald is dat de omvang van de algemene reserve van de VRZL als onderdeel van de weerstandscapaciteit, gemaximeerd wordt op 4% van de begrotingsomvang (exclusief mutaties in de reserves).

Met de toevoeging van € 316.225 aan de algemene reserve kent deze nog niet de maximale omvang van 4% van de begrotingsomvang maar heeft dit wel een positief effect op de weerstandscapaciteit VRZL. Dit positief effect leidt tot een weerstandscapaciteit van 0,81, waar deze nu op basis van de herijking van de risicoanalyse ultimo 2024 een omvang kende van 0,71. Een weerstandscapaciteit van 0,81 is 'matig', echter een forse verbetering ten opzichte van het jaar 2024.

In de rechtmatigheidsverantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. Het accountantsrapport leidt tot geen acties.

Opvang Oekraïners

Per 1 januari 2024 dragen de veiligheidsregio's de verantwoordelijkheid voor de operationele coördinatie en eerste opvang over aan door gemeenten gevormde samenwerkingsverbanden, waarbij gemeenten er ook voor konden kiezen dat de VRZL deze taak voortzet. Het bestuur van VRZL heeft er voor gekozen dat in 2024 VRZL deze taak inderdaad voortzet. VRZL heeft dit vervolgens gecommuniceerd aan het ministerie van Justitie en Veiligheid om zo tijdige en rechtmatige financiering van het samenwerkingsverband in 2024 goed te kunnen regelen.

Website

De website van de VRZL (www.vrzl.nl) is eind november 2023 getest. Op basis van de kennis en inzichten uit het gebruik van deze website en de test is in 2024 gewerkt aan een nieuwe website. Een website (en applicatie) die voldoet aan alle gestelde eisen. De verwachting is dat deze website in het voorjaar van 2025 operationeel is.

Regionaal crisisplan

In 2024 is het nieuwe regionale crisisplan vastgesteld en geïmplementeerd. Het regionaal crisisplan beschrijft de basisafspraken voor de crisisbeheersing en rampenbestrijding in de regio. In de nieuwe regionale crisisplannen zijn onder meer de afspraken voor een langdurige crisis opgenomen. Tevens werden andere plannen dit jaar geüpdatet en werd er extra aandacht besteed aan de actielijsten voor het rampbestrijdingsplan Hoogwater.

Huisvesting brandweerkazernes

Uit de in 2021 en 2022 gevoerde bestuurlijke dialoog 'Verantwoorde brandweezorg 2024-2030' is een opdracht voortgekomen voor de uitwerking van toekomstige huisvestingsscenario's. Het resultaat van deze opdracht is in de vorm van een tweetal uitgewerkte scenario's ("basis op orde" en "eigendom volledig bij VRZL") aan het bestuur voorgelegd in april 2024. Uit deze bestuurlijke sondering bleek dat een vervolgoopdracht noodzakelijk was. Deze vervolgoopdracht is in de periode april t/m oktober 2024 uitgewerkt door een ambtelijke werkgroep die was samengesteld uit specialisten van alle gemeenten, de veiligheidsregio en externe adviesbureaus. Het resultaat met alle bevindingen en adviezen is neergelegd in het Eindrapport Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Begroting 2026

In de begroting 2026 zijn geen majeure beleidswijzigingen aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van de verdere implementatie van het vastgestelde beleid "een solide basis voor de toekomst". In financiële zin zijn er veel zaken die "in beweging" zijn. Enerzijds gaat het over het zogenaamde Ravijnjaar waarbij gemeenten geconfronteerd worden met een herverdeling van de bijdragen uit het gemeentefonds en daardoor minder middelen beschikbaar zullen hebben en anderzijds wordt er op dit moment (maart 2025) ook volop naar de veiligheidsregio's gekeken inzake een grotere rol bij het bevorderen van maatschappelijke weerbaarheid, zelfredzaamheid en het inrichten van noodhulpunten.

De ontwerpbegroting geeft geen inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van huisvesting van de brandweerkazernes.

De gemeenteraden van de 16 deelnemende gemeenten van de VRZL zijn in de gelegenheid gesteld door het DB VRZL een zienswijze in te dienen op het eindrapport 'Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes VRZL' en de daarin opgenomen constatering en adviezen. Deze zienswijze dient nog ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd te worden.. Na besluitvorming door het AB VRZL (op 4 juli 2025) heeft deze ontwikkeling een financiële impact op zowel de VRZL als op de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Deze ontwikkeling is vooralsnog niet opgenomen in de ontwerpbegroting 2026, welke ook ter besluitvorming voorligt aan het AB op 4 juli 2025. Echter, de financiële impact van het eindrapport 'Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes VRZL' wordt na besluitvorming door het AB opgenomen in de begroting. Desalniettemin bevordert het de transparantie van de begroting VRZL om de financiële impact van dergelijke voorziene wijzigingen reeds op te nemen in de ontwerpbegroting (zij het door middel van verschillende scenario's).

Aandachtspunt is dat het Rijk onbedoeld een korting van 10% op de BDUR-middelen heeft aangekondigd. Hoewel de Voorjaarsnota mogelijk een ander beeld laat zien gaat VRZL van uit dat de bezuiniging daadwerkelijk doorgaat. Dit zal voelbaar zijn binnen heel VRZL en zal betekenen dat wellicht bepaalde (wettelijke) taken daardoor niet of niet volledig kunnen worden uitgevoerd aangezien VRZL dan niet voldoende middelen heeft om deze bezuiniging op te vangen.

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

De komende jaren zijn gericht op het beter beheersbaar maken van de prioritaire risico's:

1. Toenemende maatschappelijke onrust
2. Effecten klimaatverandering
3. Energietransitie

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) maakt vanaf 2025 organisatorisch onderdeel uit van VRZL en is ondergebracht bij het programma crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Brandweerzorg

Naast oefenen, bijscholing en incidentenbestrijding is de inzet in 2026 gericht op de speerpunten:

1. Implementatie Visie op inrichting risicobeheersing. Deze visie is reeds opgenomen in het Meerjarenbeleidsplan 2024-2027.
2. Verdere implementatie van de Omgevingswet.

Autonome ontwikkelingen

Vanuit de risicoanalyse die door VRZL gemaakt is komen onderstaande autonome ontwikkelingen naar voren die een forse financiële impact kennen op VRZL. Deze autonome ontwikkelingen zijn:

- CAO lonen 2025
- PTSS
- PFAS
- Bezuiniging BDuR gelden 10% (met ingang van 2026)
- VRZL als onderdeel van de vitale infrastructuur

Het AB heeft in haar vergadering van 3 december 2022 uitgesproken dat VRZL voor de indexering dient toe te passen zoals die vermeldt staat in de CPB kerngegevensstabel MEV met peildatum september voor het jaar. Hierdoor ontstaat duidelijkheid voor de te verwachten indexering bij de deelnemende gemeenten VRZL. Toepassing van de indexcijfers betekent een loonindex van 4,8% (2/3 deel) en een prijsindex van 2,7% (1/3 deel).

Uitwerking mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL om gevolgen ravijnjaar 2026 voor deelnemende gemeenten te beperken

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 6 december 2024 heeft het AB gevraagd om een mogelijke bezuinigingsopdracht uit te werken, gezien de gemeentelijke onzekerheden door de Rijksplannen voor bezuinigingen op het Gemeentefonds in 2026, het zogenoemde "Ravijnjaar". Tijdens deze vergadering heeft de directeur van VRZL een presentatie gegeven met de volgende uitgangspunten:

1. Geen takendiscussies (lees geen kazernes sluiten of aanpassing taken van Crisisbeheersing & Rampenbestrijding en bedrijfsvoering);
2. Zoeken naar efficiencyvoordelen in de begroting voor 2026 e.v.;
3. Inzet van incidentele middelen in 2025-2026
4. Mogelijke bezuinigingen op BDUR gelden voor VRZL vanaf 2026 mogen geen financiële gevolgen hebben voor de gemeenten.

Dit heeft geresulteerd in verschillende bezuinigingsmogelijkheden, namelijk:

1. Structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten FLO VRZL vanaf 2026;
2. Bezuinigingen organisatie breed die kunnen leiden tot een structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten VRZL vanaf 2026;
3. Inzet van incidentele middelen 2025 en 2026.

Aan het AB wordt verzocht:

1. Akkoord te gaan om met ingang van boekjaar 2026 de bijdrage deelnemende gemeenten FLO structureel te verlagen met een bedrag van € 750.000, zijnde een structurele bezuiniging van 1,33%.
2. Akkoord te gaan om met ingang van boekjaar 2026 de bijdrage deelnemende gemeenten regulier structureel te verlagen met een bedrag van € 956.000, zijnde een structurele bezuiniging van 1,69%. Deze bezuinigingen hebben tot een bedrag van € 756.000 betrekking op o.a. verduurzaming, compressoren, kleding, personeel meldkamer, inhuur, advieskosten, gebruik externe locaties, software, opleidingen algemeen en centrum voor vakmanschap (CVV). Daarnaast wordt gestreefd naar een structurele vermindering van de incidentele kosten met € 200.000.
3. Akkoord te gaan met het voortzetten van de huidige afspraken en een mogelijk positief resultaat door middel van een voorstel tot resultaatbestemming aan het AB voor te leggen ter besluitvorming. De eerste contouren zullen door VRZL tijdens het AB van 4 juli 2025 worden geschetst met daarin een eerste verwachting van beschikbare middelen.
4. Akkoord te gaan dat de bezuiniging op de BDuR gelden vanaf 2026 geen financiële gevolgen hebben voor deelnemende gemeenten.
5. Akkoord te gaan dat VRZL bij de volgende landelijke ronde participeert aan de benchmark. Hiertoe is verzocht door het AB in de vergadering van 6 december 2024. Kosten € 13.068 (incl. BTW).

De structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten FLO VRZL vanaf 2026 betreft geen bezuiniging maar een correctie van een bijdrage van de gemeenten.

Voor de FLO is in oktober 2024 1,5 miljoen euro gevraagd aan de gemeente, welke nu deels wordt herzien (dit is bij de tweede technische begrotingswijziging 2024 ook al aangekondigd). Daarmee betreft deze voorgestelde bezuinigingsmogelijkheid dan ook geen bezuiniging maar een correctie van een bijdrage van de gemeenten. Echter is het effect, namelijk dat een bedrag terugvloeit naar de gemeenten, hetzelfde. In afwachting van besluitvorming door het AB zijn de uitwerkingen nog niet opgenomen in de begroting 2026. De uitwerkingen worden aan de deelnemende gemeenten voorgelegd via een separaat zienswijze-traject als voorbereiding op besluitvorming in de vergadering van het AB van 4 juli 2025.

Op basis van de vastgestelde begroting 2025 met een omvang van € 56.442.264 betekenen de voorgestelde bezuinigingen een structurele bezuiniging op de bijdrage door deelnemende gemeenten VRZL van 3,02%.

RELATIE MET BESTAAND BELEID EN STRATEGISCHE VISIE / INTEGRALITEIT

De begroting van de veiligheidsregio maakt onderdeel uit van de programmabegroting veiligheid.

PROCES VAN BURGERPARTICIPATIE

N.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

VOORLOPIGE) JAARSTUKKEN 2024 GR VRZL

De VRZL kent een positief resultaat van € 632.225. Dit resultaat wordt voor een bedrag van € 316.225 aan de algemene reserve toegevoegd ter verbetering van het weerstandsvermogen en voor een bedrag van € 316.000 teruggegeven aan de deelnemende gemeenten.

ONTWERPBEGROTING 2026 GR VRZL

In de begroting is enkel indexering toegepast. Een positieve besluitvorming op de mogelijke bezuinigingsopdracht leidt, na besluitvorming door het AB, tot een aangepaste begroting. Deze bezuinigingen zijn nu namelijk niet meegenomen in de ontwerpbegroting. Zodra deze bezuinigingen worden doorgevoerd resulteert dit in een verlaging van de algehele gemeentelijke bijdrage van 3,02%.

Daarnaast is in de ontwerpbegroting geen inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van huisvesting van de brandweerkazernes. Die effecten worden pas in de begroting 2027 zichtbaar. Wel worden de evenredige verdeling van de huuropbrengsten doorgevoerd. Voor Eijsden-Margraten heeft dit een positief effect van circa € 40.000.

De van de gemeente Eijsden-Margraten gevraagde bijdrage bedraagt voor 2026 € 2.374.291 en is voorzien in de begroting.

UITVOERING EN EVALUATIE

Via jaarlijkse rekening afgelopen jaar en begroting komend jaar van de VRZL.

GEVOLGEN VOOR DE NATUUR

N.v.t.

Het college van Eijsden-Margraten

De secretaris,

De voorzitter,

Drs. J.M.F. Kool

Mr. A.P. Krijnen

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Eijsden-Margraten

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op de behandeling in de Dialoogvergadering Samenleving;

BESLUIT

1. Als zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg kenbaar te maken dat ze ermee kan instemmen;
2. Als zienswijze op de mogelijke bezuinigingsopdracht Veiligheidsregio Zuid-Limburg kenbaar te maken dat er niet mee wordt ingestemd om de volgende redenen:
 - i. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg wordt verzocht de risico's van de mogelijke bezuinigingsopdracht inzichtelijk te maken;
 - ii. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg wordt verzocht om na het inzichtelijk maken van de risico's van de mogelijke bezuinigingsopdracht de voorgestelde bezuinigingen opnieuw te wegen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 mei 2025.

De griffier

Mr. M.G.A.J.T. Verbeet

De voorzitter

Mr. A.P. Krijnen